

Αγιογραφίες του ζωγράφου Θεόφιλου Χατζημιχαήλ

Ο Αρχων Μιχαήλ, στο εκκλησάκι Άι-Γιάννης.

2. Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, στο εκκλησάκι Άι-Γιάννης.

3. Ο Άγιος Κωνσταντίνος - η Αγία Ελένη, στο Ξωκλήσι του Ταξιάρχη.

Αγγ. Βαβυλοπούλου - Χαριτωνίδου

Αρχαιολόγος

Το 1962, μια συντροφιά Μυτιληναιών οργάνωσαν, στο Τουριστικό περίπτερο της Μυτιλήνης, την πρώτη έκθεση έργων του ζωγράφου Θεόφιλου Χατζημιχαήλ στην πατρίδα του, με έργα δανεισμένα από Λέσβιους συλλέκτες του νησιού.

Ο Φ. Σ. Χαριτωνίδης, Έφορος Αρχαιοτήτων τότε στο νησί και μέλος της οργανωτικής συντροφιάς, ανιχνεύοντας έργα του Θεόφιλου σ' όλο το νησί για την κατάρτιση καταλόγου της Έκθεσης, είχε δημιουργήσει ένα πρόχειρο φωτογραφικό αρχείο. Ανάμεσα σε γνωστά ή έστω δημοσιευμένα έργα του Θεόφιλου, βρίσκονται στο αρχείο και αδημοσίευτες φωτογραφίες της αγιογραφικής δουλειάς του, που ζωγράφιζε σε

ταπεινά εκκλησάκια της Λέσβου, φορητά εικονίσματα και τοιχογραφίες, όλα μαυρισμένα, σκοτεινά και δυσδιάκριτα από τον πολύχρονο καπνό των κεριών και τη φθορά των τοίχων. Οι αγιογραφίες που δημοσιεύονται εδώ ήταν τοιχογραφίες σε δύο εκκλησάκια του χωριού Κέντρο, κοντά στον κόλπο της Γέρας.

1. Στο εκκλησάκι Άι-Γιάννης, μέσα στο χωριό (οι τίτλοι των έργων δίνονται με την ορθογραφία τους):

α) Ο ΑΡΧΩΝ ΜΙΧΑΗΛ. Δεξιά κάτω φέρει τη γνωστή υπογραφή του Θεόφιλου και τη χρονολογία 1928.

Αριστερά κάτω το όνομα του δωρητή: "Συνδρομητής Ευστρατί-

ου Γ. Ακαμάτη έκ δαπάνης". Εικ. 1. β) 'Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. Δεξιά κάτω η υπογραφή του Θεόφιλου και η δυσδιάκριτη χρονολογία 192... Εικ. 2.

2. Στο Ξωκλήσι του Ταξιάρχη, στα ΒΒΔ του χωριού:

α) Άγιος Κωνσταντίνος - Άγία Ελένη. Εικ. 3.

β-γ) Ο ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΩΡ. Δεξιά και αριστερά Μ... Η Μ... (Μαρία η Μήτηρ Θεού). Στην κόχη του Ιερού. Εικ. 4-5.

δ-ε) Άγιος Δημήτριος Μυροβλήτης, αριστερά, και Άγιος Γεώργιος Τροπαιοφόρος, δεξιά, αντιμέτωποι σε διπλό πλαίσιο. Εικ. 6-7. Στην τοιχογραφία του Αγίου Δημητρίου διακρίνεται το όνομα του δωρητή "Δημητρίου Μπουγιατζόγλου 1930".

4. Ο Παντοκράτωρ, στο ξωκλήσι του Ταξιάρχη.

5. Η Μήτηρ Θεού, στο ξωκλήσι του Ταξιάρχη.

9. Αγία Τριάδα, στο ξωκλήσι του Ταξιάρχη.

6. Ο Άγιος Δημήτριος, στο ξωκλήσι του Ταξιάρχη.

7. Ο Άγιος Γεώργιος, στο ξωκλήσι του Ταξιάρχη.

8. Ο Άρχων Μιχαήλ, στο ξωκλήσι του Ταξιάρχη.

ζ) *Άρχων Μιχαήλ*. Κάτω δεξιά η υπογραφή του Θεόφιλου και η χρονολογία 1930. Εικ. 8.
η) *Αγία Τριάδα*. Στη βημόθυρα. Εικ. 9.

Η κριτική ανάλυση των τοιχογραφιών αυτών ανήκει στους ειδικούς. Νομίζω ότι οι λεπτομέρειες, όπως το πολεμένο βλέμμα του Παντοκράτορος της εικ. 4, και η όλη σύνθεση των Αγίων Δημητρίου - Γεωργίου δίνουν μια ακόμα διάσταση στις αιγογραφίες του Θεόφιλου.

Religious Paintings of the Artist Theophilos Chatzimichael

A. Charitonidou

In 1962 a group of Mytilenians organized in the Touristic Pavilion of Mytilene the first in his homeland painting exhibition of the artist Theophilos Chatzimichael, that included works on loan from various collectors of the island.

Ph. S. Charitonidis, at that time Ephor of Antiquities on Mytilene and member of the organizing group, by tracing throu-

ghout the island works of Theophilos, in order to compose the Exhibition Catalogue, had roughly created a photographic archive. Besides the known or even published works of Theophilos, the archive also includes unpublished photos of the artist's hagiographies, painted by him in humble small churches of Mytilene, portable icons and wall-paintings, all darkened, indiscernible and damaged by the smoke of candles and the humidity of walls. The wall-paintings published here were decorating two small churches of the village Kentro, not far from the gulf of Gera.